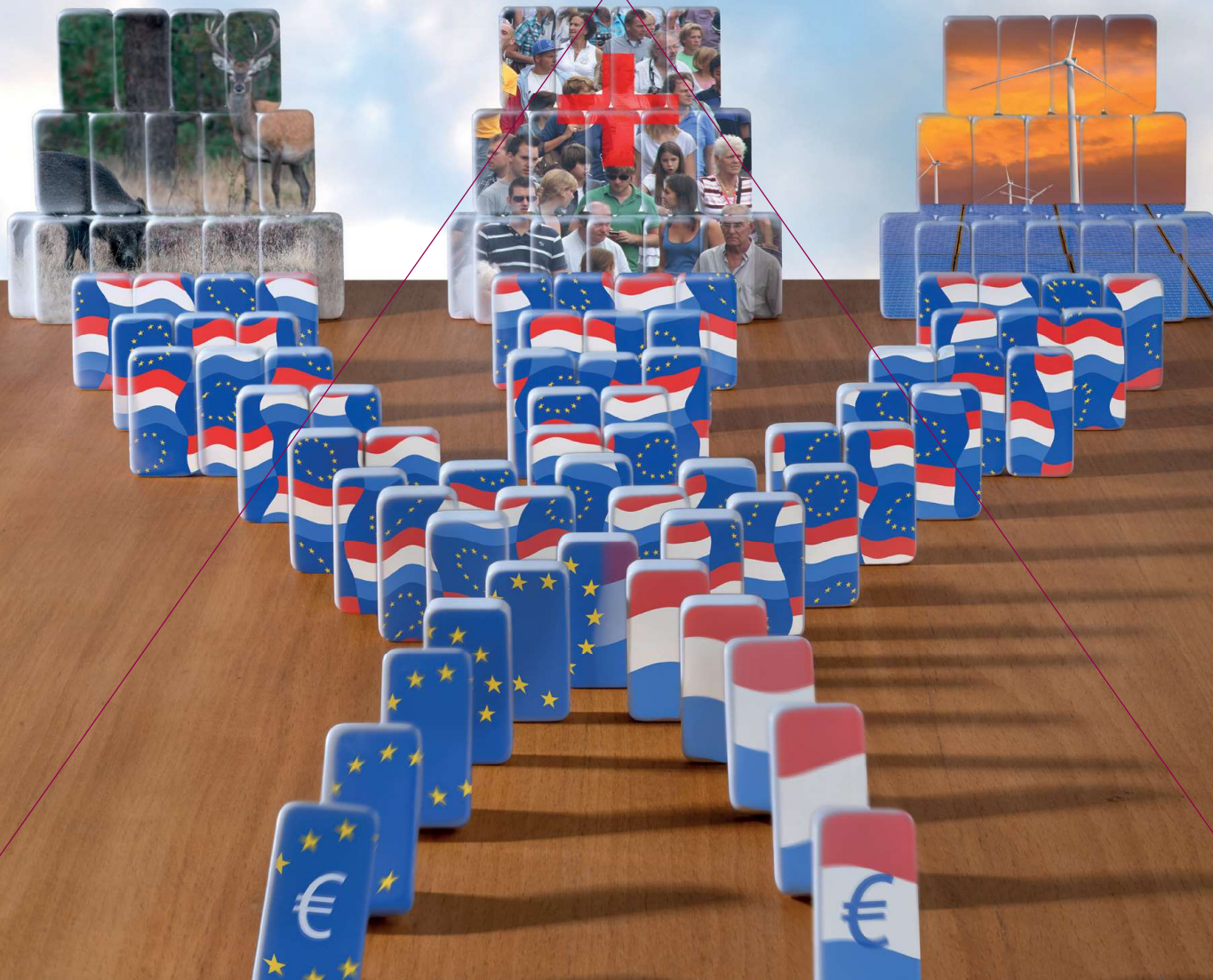

STRATEGISCH SAMENSPEL

BUNDEL DE KRACHT VAN NEDERLAND EN DE EU
VOOR MEER IMPACT VAN ONDERZOEK EN INNOVATIE

De Adviesraad voor wetenschap, technologie en innovatie (AWTI) brengt gevraagd en ongevraagd advies uit aan regering en parlement. Zijn onafhankelijke adviezen zijn strategisch van aard en gaan over de hoofdlijnen van wetenschaps-, technologie- en innovatiebeleid. De leden van de AWTI zijn afkomstig uit kennisinstellingen en het bedrijfsleven. De AWTI doet zijn werk vanuit de overtuiging dat het belang van kennis, wetenschap en innovatie voor economie en samenleving groot is en in de toekomst nog verder zal toenemen.

De raad is als volgt samengesteld:

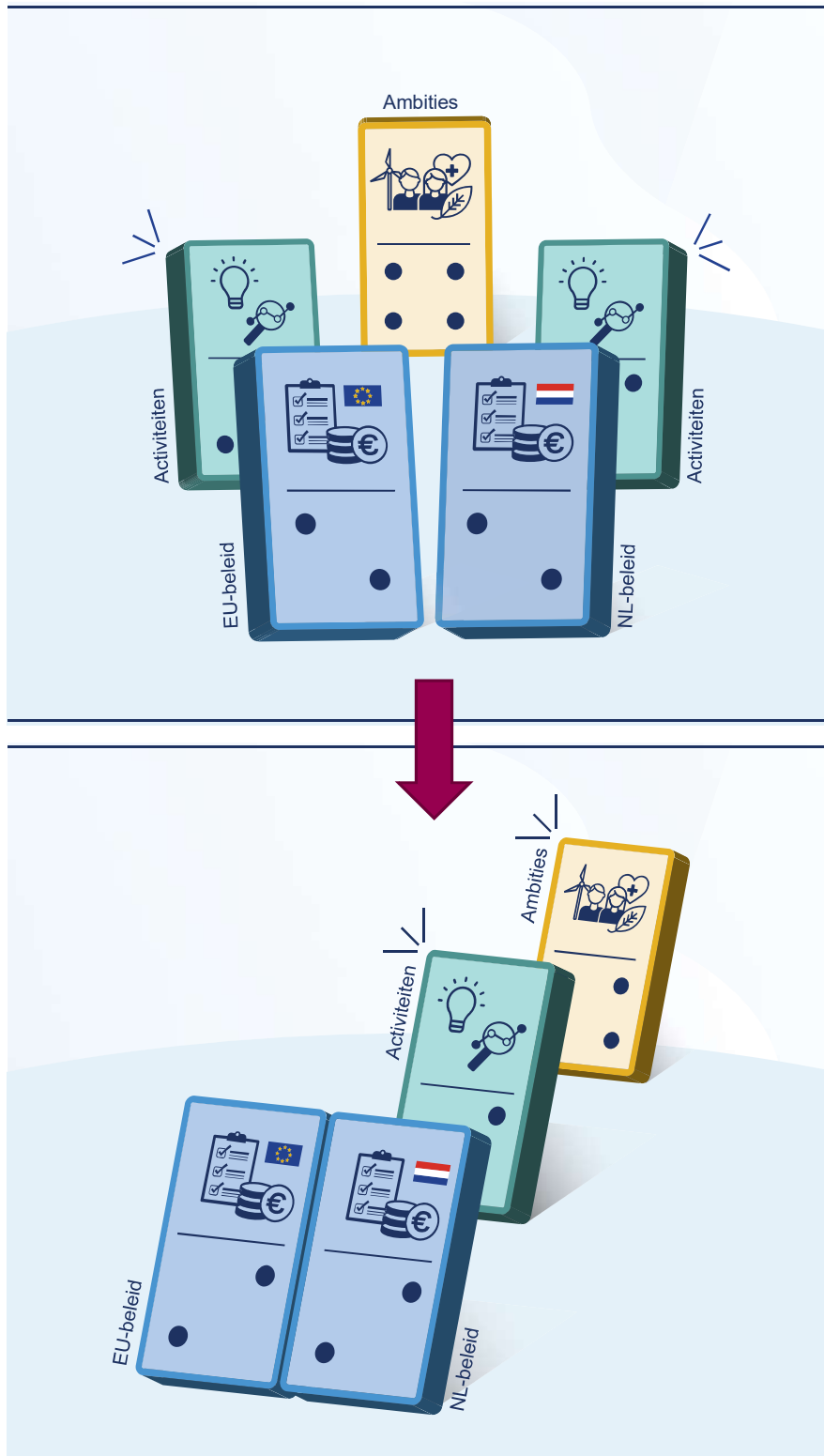
dr. E.E.W. (Eppo) Bruins (voorzitter)
dr. ir. S. (Sjoukje) Heimovaara (vice-voorzitter)
dr. ir. J.P.H. (Jos) Benschop
prof. dr. ir. K. (Koenraad) Debackere
prof. dr. J. (Jolanda) Kluin
prof. dr. E.H.M. (Ellen) Moors
C. (Chokri) Mousaoui
drs. J.L. (Anka) Mulder
dr. h.c. M. (Marleen) Stikker
prof. dr. V. (Vinod) Subramaniam
P.W.J. (Patrick) Essers (secretaris)

Het secretariaat is gevestigd te:

Prins Willem-Alexanderhof 20
2595 BE Den Haag
t. 070 3110920
e. secretariaat@awti.nl
w. www.awti.nl

ISBN: 978-90-77005-93-4

Probleem: door ontkoppeld beleid draagt WTI te weinig bij aan realisatie van ambities

Advies: zorg voor coherente mix van EU- en NL-beleid gericht op bereiken van ambities

Samenvatting

Wetenschap, technologie en innovatie (WTI) zijn cruciaal voor de ontwikkeling van de EU en Nederland: voor het uitbouwen van de EU en Nederland als kenniseconomie en vanwege de vele maatschappelijke uitdagingen waar we voor staan. De EU maakt dan ook beleid om WTI te bevorderen, net zoals Nederland dat doet. Hoe zorgen we ervoor dat het Europese en het Nederlandse beleid elkaar beter vinden en versterken?

Het EU-beleid voor WTI biedt veel kansen voor alle vormen van onderzoek en innovatie. Het heeft geholpen om de lat qua onderzoek steeds hoger te leggen in Europa omdat de EU zich richt op excellentie. Daarnaast stimuleert het EU-beleid voor WTI veel internationale samenwerking. Nederlandse kennisinstellingen, bedrijven en andere organisaties maken veel gebruik van de EU-mogelijkheden in vergelijking met andere landen. Toch blijven er in de praktijk drempels waardoor bepaalde partijen (zoals hogescholen en MKB) lastiger toegang weten te krijgen.

Een probleem is dat het EU-beleid voor WTI en het Nederlandse beleid redelijk 'los' van elkaar staan. Ze gaan allebei een eigen richting op en zijn niet optimaal op elkaar aangesloten. Daardoor worden er kansen gemist om 'hefbomen' te creëren waarbij het ene beleidsinstrument het andere versterkt. Ook kan Nederland effectiever optreden in Brussel om te zorgen dat de Nederlandse en de EU-agenda beter op elkaar aansluiten. Daarnaast is er weliswaar veel focus op de middelen die worden behaald ter ondersteuning van onderzoek en innovatie maar er is in het beleid veel minder aandacht voor het effect: in hoeverre dragen die gesteunde onderzoeks- en innovatieactiviteiten daadwerkelijk bij aan het realiseren van de beleidsambities?

Advies: Zorg voor een coherente mix van Europees en Nederlands WTI-beleid gericht op het bereiken van de ambities

De Adviesraad voor wetenschap, technologie en innovatie (AWTI) adviseert om het Europese en Nederlandse beleid voor WTI als één geheel te beschouwen waarin de verschillende onderdelen zo op elkaar aansluiten dat het een coherente beleidsmix wordt. Let er daarnaast op dat de gestimuleerde WTI-activiteiten daadwerkelijk bijdragen aan de ambities. Hiertoe doet de AWTI de volgende zes aanbevelingen.

Aanbeveling 1: Zorg dat Nederlands en EU-beleid voor WTI goed aansluiten doordat ze elkaar versterken òf aanvullen

Beschouw het Nederlandse en Europese beleid voor WTI als één geheel. Houd steeds de ambities goed voor ogen en zorg dan voor een samenhangende beleidsmix die die ambities dient. Zorg dat Nederlandse en EU-beleidsinstrumenten (inclusief fiscaal beleid) elkaar versterken of aanvullen (d.w.z. complementair zijn). Doe bij het vormgeven van Nederlands WTI-beleid vooraf een 'EU-check', maak vervolgens een weloverwogen

keuze hoe en waar het Nederlandse beleid daarop aan zal sluiten en houd achteraf een evaluatie van de gehele beleidsmix van nationale en EU-regelingen.

Aanbeveling 2: Handel proactief en strategisch in Brussel met een gerichte agenda

Nederland kan effectiever zijn in Brussel door een meer strategische en selectieve, gerichte inbreng in de EU-beleidsprocessen. Zorg nationaal voor een goed afwegingskader en een duidelijke agenda wat je via de EU wil bereiken. Opereer proactief en houd daarbij oog voor het Brusselse speelveld. Versterk daarnaast de Nederlandse inbreng in de fase van de concrete uitwerking van de EU-instrumenten voor WTI zodat die EU-instrumenten en het Nederlandse beleid en agenda beter op elkaar aansluiten.

Aanbeveling 3: Blijf fundamenteel onderzoek steunen vanuit de EU en verbind het beter met innovatie

Blijf als Nederland inzetten op een ruimhartige steun voor fundamenteel onderzoek binnen het WTI-beleid van de EU en bepleit versterking van de bruggen tussen het fundamenteel onderzoek en (de instrumenten voor) de toepassing van kennis, waar dat relevant is.

Aanbeveling 4: Maak als regio koppelingen met het EU-beleid voor WTI

Om in de regio beter gebruik te maken van de kansen die het EU-beleid biedt en te zorgen dat regionaal en EU-beleid elkaar versterken of aanvullen, is het belangrijk om:

- a) in de regionale innovatie-agenda rekening te houden met het relevante EU-beleid;
- b) de regionale EU-middelen in te zetten zodat ze het overige WTI-beleid versterken;
- c) in de regio partijen zo te helpen dat ze gebruik kunnen maken van EU-instrumenten;
- d) regionale ecosystemen te koppelen om daarmee ook inter-Europese samenwerking te bevorderen.

Aanbeveling 5: Ondersteun partijen om gebruik te maken van EU-instrumenten

Zorg dat Nederlandse partijen zoals kennisinstellingen en bedrijven maximaal gebruik kunnen maken van de mogelijkheden die de EU-instrumenten voor WTI bieden door een goede organisatie van de ondersteuning. Focus daarbij de ondersteuning vanuit de overheid op die partijen die (nog) meer moeite hebben om toegang te krijgen tot EU-instrumenten (zoals hogescholen en MKB). Behalve steun bij aanvragen gaat het hierbij ook om steun bij het vergroten van het relevante netwerk voor die partijen.

Aanbeveling 6: Waarborg de mogelijkheden voor samenwerking met aantrekkelijke niet-EU-partners

Nederland moet zich inspannen om samenwerking met partners uit Israël, het Verenigd Koninkrijk en Zwitserland binnen de EU-programma's voor WTI open te houden. Mocht dat op enig moment niet lukken, dan moet Nederland werken aan bilaterale opties voor samenwerking waar dat duidelijk van toegevoegde waarde is.